

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 22.6.2011
COM(2011) 381 окончателен

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ
ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН
КОМИТЕТ
И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ**

за изпълнението на стратегията на ЕС за региона на Балтийско море (EUSBSR)

Доклад за 2011 г. относно стратегията на ЕС за региона на Балтийско море

1. Въведение

Регионът на Балтийско море в ЕС със своите почти 85 милиона жители (17 процента от населението на ЕС) се възползва активно от многобройните възможности, създадени от разширяването, укрепвайки интегрирането си в ЕС и увеличавайки съгласуваността на действията си на регионално равнище. В резултат на това все по-вече нараства осведомеността за общите природни ресурси на региона и неговата екологическа уязвимост. Неотдавнашната икономическа криза даде допълнителни доказателства за необходимостта да се работи заедно и държавите в региона реагираха адекватно.

Стратегията на Европейския съюз за региона на Балтийско море (EUSBSR), приета от Европейската комисия през юни 2009 г.¹ и одобрена от Европейския съвет през октомври 2009 г.², също изигра определена роля за това. Тя даде отговор на ключови предизвикателства и отприщи потенциала на този обширен регион, обхващащ около една трета от общата площ на ЕС. Стратегията дава цялостна рамка за подобряване на екологичните условия на това плитко, затворено море, като преодолява слабостите в транспорта и енергийните връзки. Тя подпомага развитието на трансграничните пазари, както и на общите мрежи за научни изследвания, иновации и предприемачество. С тези конкретни стъпки стратегията дава съществен принос за осъществяването на основни политики на ЕС, като „Европа 2020“ и интегрираната морска политика, както и за засилване на интегрирането на региона в ЕС след разширяването.

Стратегията показва, че чрез общи действия може да се намери ефективен отговор на предизвикателствата за постигане на устойчива околна среда, повишаване на благосъстоянието на региона, увеличаване на достъпността и атрактивността и осигуряване на безопасността и сигурността. Тя укрепва усилията за постигане на общите цели на ЕС и интегриране на териториалните и секторните проблеми въз основа на общи предизвикателства. „Северното измерение“, като обща политика на ЕС, Русия, Норвегия и Исландия, предоставя основата за външно сътрудничество.

Отбелязала вече сериозен напредък в етапа на изпълнението, стратегията показва колко ценен е новият начин на сътрудничество. Тя демонстрира ангажираността на партньорите на национално и регионално равнище, както и на равнището на гражданското общество, в чиято основа по-конкретно стои работата на Европейския парламент и широкият местен принос на етапа на открити консултации³. Макар процесът на изпълнение да очерта някои въпроси, по които работата трябва да продължи, в това число за по-добро съгласуване на финансирането и укрепване на организационната структура, по оценка на Комисията стратегията вече дава своя положителен принос за засилване на сътрудничеството в региона.

¹ COM(2009) 248, 10.6.2009 г.

² На 29—30 октомври 2009 г. Европейският съвет одобри EUSBSR и призова всички заинтересовани страни да действат бързо за гарантиране на пълното ѝ изпълнение.

³ План за действие с анотации може да бъде намерен на интернет страницата на стратегията: http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/baltic/index_en.htm

Съветът призова Комисията „не по-късно от юни 2011 г. да докладва на Съвета за отбелязания напредък и постигнатите досега резултати“⁴. Настоящият доклад е изготвен след междинния преглед за 2010 г., който бе обсъден от широк кръг заинтересовани страни на годишния форум в Талин на 14—15 октомври 2010 г. Тъй като стратегията е динамичен иновативен процес, който се нуждае от време, настоящият доклад включва препоръки за подобрения през следващите години. Той служи и като източник на идеи във връзка със стратегията на ЕС за региона на река Дунав и възможни други инициативи в бъдеще, включително такива с подобно или по-голямо морско измерение.

2. Главни постижения

Стратегията доведе до конкретни действия с по-рационално използване на ресурсите. Създадени бяха нови методи на работа и мрежи и бяха разработени много инициативи. Те включват:

2.1 Нови проекти

Много нови проекти бяха разработени и финансирани⁵ за изпълнение на целите на 15-те приоритетни области, определени в плана за действие към стратегията, в това число:

- **Baltic Deal** („Балтийска политика“), който работи със земеделските производители в региона за намаляване на загубата на хранителни вещества, а оттам — и на еутрофикацията;
- **CleanShip** („Чисти кораби“), който намалява значително замърсяването от плавателните съдове и удостоява с флаг „Чист воден транспорт в Балтийско море“;
- **„LNG feasibility study“ („Проучване за целесъобразност на инфраструктура от терминали за зареждане с втечен природен газ“)**, който развива устойчив морски транспорт на къси разстояния;
- **BaltAdapt**, който подготвя регионален план за адаптиране към изменението на климата;
- **BSR Stars** („Звезди на Балтийския регион“), който е в помощ на програма за иновации, клъстери и мрежи от МСП чрез увеличаване на съвместния капацитет за иновации в региона, значително разширяване на съществуващите мрежи и клъстери и създаване на нови мрежи от специалисти в областта на иновациите, фирми, научноизследователски организации и лица, играещи определена роля във формирането на политиките;
- **ScanBalt Health Port**, който популяризира региона на Балтийско море като световен лидер и преуспяващ „Здравословен район“;
- **Baltic Transport Outlook**, който предоставя структурирана помощ за проектиране на транспортната инфраструктура в региона въз основа на анализ на потоците от стоки и пътници.

⁴ Заключение на Съвета „Общи въпроси“ от 26 октомври 2009 г.

⁵ Допълнителна информация за проектите може да бъде намерена на интернет страницата на стратегията.

Посочените по-горе проекти са само няколко примера за над 80-те водещи проекти, изпълнявани в рамките на плана за действие. Други проекти отговарят на целия спектър от взаимосвързани предизвикателства в региона, например развитието на защитени морски зони (с което Балтийско море става първият морски регион в света, който постига заложената в Конвенцията за биологичното разнообразие цел поне 10 % от площта му да бъде обявена за защитена зона). Други проекти прилагат подход за сътрудничество в мащабите на Балтийския регион при разглеждането на такива теми, като контрола над опасни вещества, премахването на пречките пред единния пазар и насърчаването на сътрудничеството между приблизително 200 регионални университета.

Тези първи инициативи служат като образец за други вносители на проекти.

2.2 Нов тласък за съществуващите проекти

Стратегията е изградена върху опита от предишното сътрудничество и съществуващите проекти. Тя позволява да се постигне по-голяма публичност, да се разширят мрежите и да се установят по-отчетливи преки връзки с процеса на разработване на националните и европейските политики. Ето някои примери:

- интеграцията на трите балтийски държави в европейския енергиен пазар се постига чрез Плана за взаимосвързаност на балтийския енергиен пазар, основаващ се на макрорегионалните енергийни приоритети, определени в стратегията;
- по-добри технологии, като „Sludge-trucks“ („Платформи за утайки“) и „Oily water carriages“ („Транспортни средства за нефтоводни смеси“) бяха разработени в рамките на втория генерален проект за Балтийско море „Baltic Master II“, за да се даде възможност на корабите да разтоварват по-лесно своите отпадъци на пристанищата. Този проект понастоящем обхваща около 15 пристанища в региона.

Стратегията осигурява също целенасоченост и икономии от мащаба. Това става например чрез обединяване в клъстери на проекти с подобни теми:

- създадени са проекти за устойчиво земеделие: **Baltic Compass** („Балтийски компас“), който основно засяга политически въпроси, **Baltic Manure** („Балтийски тор“), който има за предмет сериозния проблем, който представляват животинските отпадъци като основен източник на замърсяване на морето, и **Baltic Deal** („Балтийска политика“) за консултантски услуги за земеделските производители;
- три транспортни проекта, **TransBaltic**, **East West Transport Corridor II** („Транспортен коридор изток—запад II“) и **Scandria**, са се споразумели за съвместни действия, разделение на дейностите и мерки за хармонизация с цел постигане на зелени коридори.

Много други съществуващи проекти се сдобиха с по-добра стратегическа рамка и укрепиха връзките помежду си, увеличавайки по този начин своята ефективност.

2.3 Нови и развиващи се мрежи

Стратегията подпомага развитието на нови приобщаващи мрежи, както и засиленото сътрудничество и по-доброто разделение на дейностите в рамките на съществуващите мрежи. Тя предоставя обща еталонна рамка за многобройните организации в региона на Балтийско море. Хората и структурите все по-често основават своята дейност на приоритетите, определени в плана за действие.

Стратегията например даде следните резултати:

- предоставена бе нова рамка за морската общност. Комисията за защита на морската среда в Балтийско море (HELCOM) е близък партньор при изпълнението на екологични задачи. Тя е водеща по проекти в няколко приоритетни области, като нейният План за действие за Балтийско море (BSAP) и стратегията се допълват взаимно за постигане на добро екологично състояние съгласно изискванията на Рамковата директива за морска стратегия. Регионалните организации, като Съветът на балтийските държави (CBSS), Парламентарната конференция на региона на Балтийско море и Подрегионалното сътрудничество на балтийските държави, засилиха сътрудничеството и подобриха управлението по морските въпроси.
- създадени бяха връзки по въпроси на устойчивостта с експертната група Baltic 21 на CBSS;
- в резултат на стратегията Северният съвет на министрите разшири своите мрежи, включвайки целия регион на Балтийско море;
- Балтийската работна група за борба с организираната престъпност използва съществуващите си структури по нови начини, за да намали още повече вредата, причинявана от трансграничната престъпност, което е особено важно, тъй като органите на местната и регионалната администрация са изложени на по-големи рискове с нарастване на техните правомощия за вземане на решения и на бюджетните им правомощия;
- понастоящем транспортните министри в региона планират инвестиции в инфраструктурата по координиран начин;
- в рамката на „северното измерение“, Партньорството по обществено здравеопазване и социална сигурност (NDPHS; водещ партньор по приоритета „Здравеопазване“) установи връзка с нови партньори, като например Електронното здравеопазване за мрежата на регионите;
- Съвместната научноизследователска и развойна програма за Балтийско море (BONUS) бе създадена в контекста на стратегията и в съответствие с европейското право след решение, прието през септември 2010 г., с бюджет от 100 млн. EUR. Нейната цел е да подпомага съвместното програмиране и целенасочената изследователска дейност за решаване на най-важните проблеми на Балтийско море. Етапът на пълното ѝ прилагане започва през ноември 2011 г.

Всъщност този нов взаимосвързан подход към проблемите на региона на Балтийско море е сред най-важните постижения. Има още много примери за появата на нови мрежи — за насърчаване на екологосъобразни правила за възлагане на обществени поръчки, за сътрудничество по пълното прилагане на вътрешния пазар, за поощряване

на научните изследвания и иновациите, и дори в области на традиционно съперничество, като туризма. С оглед на решаващото значение на самото море е създадена нова мрежа за морска подготовка, която да обедини регионалните центрове за повишаване на квалификацията.

2.4 Развитие на политиките и съвместимост

Стратегията не се изчерпва само с проекти. Обединението на усилията насърчава също така по-доброто развитие и съгласуване на политиките, съчетано с по-ефективно прилагане на съществуващите подходи. То освен това е гаранция, че секторните политики — в това число политиките в сектора на транспорта, образованието, енергетиката и климата, околната среда, рибарството, индустрията, иновациите, здравеопазването и земеделието — са съвместими и съобразени с нуждите на региона на Балтийско море като цяло. Екологичната перспектива например трябва да присъства в политическите размисли на всички равнища, включително чрез местни обсъждания и дискусии в гражданското общество, за да се осигурят екологосъобразни резултати.

Други примери са:

- водещият проект **„Изтегляне от употреба на фосфатите в почистващите препарати“**, който информира лицата, натоварени с вземането на решения, относно националните законодателни мерки, необходими за ограничаване употребата на фосфати в почистващи препарати за домашни перални и автоматични миялни машини;
- проектът **„Балтийска трудова мрежа“**, който публикува препоръки за стратегия на пазара на труда за постигане на устойчива мобилност;
- проектът **MARSUNO**, който продължава интеграцията на системите за морско наблюдение, служейки за образец за лицата, вземащи политически решения, в целия ЕС;
- **Форумът BaltFish** предоставя на региона и ЕС ценна възможност за разработване и тестване на нов, по-регионален подход към управлението на рибарството⁶.

Силният морски компонент на стратегията е регионалното осъществяване на интегрираната морска политика на ЕС⁷. Междусекторната мярка за морско пространствено планиране е инструмент за по-добро вземане на решения при балансиране на секторните интереси, конкуриращи се за морско пространство, с устойчивото използване на морските зони. Чрез интегриране на системите за морско наблюдение се постига по-добро съгласуване на различните политики, като се дава възможност на заинтересованите страни да обменят информация с цел подобряване на капацитета за реагиране. Освен това инициативи в региона на Балтийско море, които водят до чисти и горивоспестяващи кораби, и нови технологии, като вятърната енергия извън пределите на сушата, създават нови работни места и икономически възможности.

⁶ „Зелена книга: Реформа на общата политика в областта на рибарството“, COM(2009) 163 окончателен, 22.4.2009 г.

⁷ „Интегрирана морска политика за Европейския съюз“, COM(2007) 575 окончателен, 10.10.2007 г. и SEC(2007) 1278, 10.10.2007 г.; 16616/1/07 REV 1.

2.5 Съгласуване на финансирането и други финансови инициативи

Съгласуването на наличното финансиране със стратегията е ключов фактор за успеха на процеса на изпълнение. Насочването в конкретна посока на усилията на политиката на сближаване, която самостоятелно предоставя около 50 млрд. EUR за региона на Балтийско море, заедно с големите източници за европейско и национално финансиране, беше истинско предизвикателство. Сред важните постижения са:

- Няколко програми на Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), като например шведските програми за конкурентоспособност, изработиха нови критерии за подбор. По линия на транснационалната Програма за региона на Балтийско море бяха предоставени 88 млн. EUR за водещите проекти, като четвъртата покана за представяне на предложения по нея конкретно имаше за цел да се подкрепи стратегията. Програмите за трансгранично сътрудничество насърчиха кандидатите по проектите да подкрепят подхода на стратегията. Изготвени бяха списъци с данни за това къде и по какъв начин съществуващите проекти по политиката на сближаване допринасят за стратегията, които списъци се предоставят на разположение от различни програмни органи .
- С подкрепата на Европейския фонд за рибарство (ЕФР) новосъздадената Балтийска мрежа на управляващите органи и местните групи за действие в областта на рибарството (FLAGs) насърчава транснационалното сътрудничество за устойчиво развитие на риболовните зони в региона на Балтийско море. Очаква се това сътрудничество да доведе до съвместни проекти, допринасящи за изпълнението на EUSBSR. Освен това годишните доклади на държавите-членки за изпълнението през 2010 г. включват специална глава, описваща как техните програми допринасят за изпълнението на стратегията.
- Някои държави са подкрепили стратегията и в рамките на програми по линия на Европейския социален фонд (ЕСФ). Например в много покани за представяне на предложения за проекти шведският управляващ орган за ЕСФ отрежда приоритетно място на изискванията, свързани с транснационалните дейности. Дания и Естония също подчертават транснационалния принос на своите проекти по ЕСФ. На тази основа шведският управляващ орган си сътрудничи със своите партньори от други балтийски държави в рамките на неформалната „Балтийска мрежа на ЕСФ“, която е в процес на създаване и укрепване в рамките на специален проект през периода 2011—2012 г.
- Други програми за финансиране от ЕС възприемат в своята работа съобразен със стратегията подход. Водещият проект **„Устойчиво развитие на селските райони“** бе финансиран като транснационален проект в рамките на програмите за развитие на селските райони, финансирани от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР).
- По отношение на научноизследователската и развойната дейност програмата BONUS укрепва своите връзки със стратегията. Бяха предприети стъпки за включване на агенции за финансиране на иновации и, по-специално, за по-пълно оползотворяване на възможностите, предоставяни от водещия проект на стратегията **BSR Stars** („Звезди на Балтийския регион“).

- По инициатива на Европейския парламент в бюджета на ЕС за 2011 г. са заделени 2,5 млн. EUR, главно в подкрепа на работата на координаторите на приоритетните области.
- На много водещи проекти също така бяха отпуснати заеми от Европейската инвестиционна банка и Скандинавската инвестиционна банка (ЕИБ и СИБ). Два такива примера са Проектът за водоснабдяване и канализация на Вроцлав (стойност на проекта 158 млн. EUR) и участъци от Балтийските ж.п. линии в Латвия (стойност на проекта 80 млн. EUR), като и двата заема са отпуснати от ЕИБ.

Комисията и Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) в момента правят оценка на потенциала на съвместен механизъм за изпълнение. Очаква се той да улесни подготовката на приемливи за банките проекти, съчетаващи субсидии и заеми, както и мониторинга и насърчаването на ефикасното изпълнение на тези проекти.

Други организации също дадоха своя принос. Така например Северният съвет на министрите и Шведската агенция за развитие (SIDA) предоставиха начален капитал. В ход е мобилизирането и на национално, регионално, местно и частно финансиране.

2.6 Сътрудничество с държавите, които не са членки на ЕС, в региона на Балтийско море

Като инициатива на ЕС, стратегията не ангажира държави, които не са членки. Но и трите най-засегнати държави — Русия, Норвегия и Беларус — заявиха своята подкрепа. По отношение на Русия, която е задължително необходим партньор в региона на Балтийско море, сътрудничеството се осъществява на няколко равнища:

- Рамката на „северното измерение“ улесни дискусиите и общите действия. Например осъществяването в тази рамка партньорство в областта на транспорта и логистиката си поставя за цел активното решаване на проблемите, дължащи се на географските особености на региона, характеризиращ се с големи разстояния и структурни задръствания.
- Съществуващите органи и партньорства, включително CBSS и HELCOM, насърчиха общото планиране от всички партньори в региона.
- Европейската комисия и Руската федерация засилиха работата си по конкретни аспекти на сътрудничеството, по-специално по проекти от общ интерес, добри примери за което са проектите в рамките на Партньорството за модернизация ЕС—Русия, започнало през юни 2010 г.
- Регионите също разработиха конкретни инициативи и проекти на двустранна основа.

Отново по инициатива на Европейския парламент сътрудничеството в рамките на стратегията с държавите, които не са членки на ЕС, бе подпомогнато с 20 млн. EUR в бюджета на ЕС за 2010 г. Тези средства на първо място са предназначени за екологичните проекти чрез партньорството „Северно измерение за опазване на околната среда“ и HELCOM.

3. Организационна структура

Управленската структура бе изменена с цел максимално увеличаване на приноса на многобройните субекти и организации, участващи в стратегията. Включени са широк кръг заинтересовани страни, между които: органи на ЕС; международни финансови институции; политически институции и организации; макрорегионални организации, специализирани в различни области на политиката; регионални и неправителствени организации и отделни региони и градове. Многостепенното управление е единственият практически начин да се използват тези разнообразни компетенции. По този начин:

- На поднационално равнище отделните еврорегиони, региони, области и големи градове показват силна ангажираност; мнозина изпълняват ръководна роля в приоритетни области, хоризонтални действия и/или водещи проекти. Мобилизирани са партньори на местно и експертно равнище.
- Стратегията е изградена на основата на участието на координаторите на приоритетните области (обикновено национални министерства, агенции или региони), отговарящи за всяка от основните области в плана за действие.
- Осемте държави-членки от региона са политически ангажирани на най-високо равнище, а националните звена за контакт (НЗК) осигуряват съгласуваност между различните действащи лица в рамките на всяка администрация. Ролята на НЗК е от решаващо значение за гарантиране на силна и координирана национална ангажираност, по-специално на всички съответни ресорни министерства.
- Равнището на региона на Балтийско море е представено, наред с други, от Балтийския форум за развитие (БФР), HELCOM и VASAB, пряко отговарящи за изпълнението на различни проекти и действия, включени в плана за действие. Северният съвет на министрите, Балтийският съвет на министрите и CBSS отреждат на стратегията важно място в своите политически програми, а също и чрез организиране на общи прояви и подпомагане на водещи проекти.
- Европейското равнище се осигурява чрез непрекъснатата връзка с институциите и консултативните органи на ЕС, и по-специално чрез група на високо равнище от експерти консултанти по стратегията, посочени от всички държави-членки. Европейската комисия дава своя принос като източник на независим експертен опит от мащабите на ЕС.
- Публичното измерение е изключително важно. Много ценен в този контекст е приносът на групата „Балтийска Европа“ и Комисията за регионална политика към Европейския парламент, както и на Комитета на регионите и Европейския икономически и социален комитет.
- Планът за действие доказва своето решаващо значение за улесняване на организацията на работата. Той обобщил политическите приоритети, определи каква конкретна работа следва да се извърши и изтъкнал първостепенното значение на доброто планиране. Планът превърнал концепцията на стратегията в лесно разбираема реалност и улеснил комуникацията. Неговият динамичен характер е много важен за работата и затова той трябва да бъде редовно актуализиран.

На техническо равнище съществен ресурс е съдействието от страна на офиса на програма INTERACT на ЕС в Turku. Стратегията е използвала по прагматичен начин и други съществуващи структури. При решаването на някои въпроси се оказва полезно възприемането на подход, при който границите на региона са донякъде гъвкави, без да се налагат изкуствени географски ограничения.

4. Извлечени поуки

Приносът на стратегията към сътрудничеството в региона трябва сега да се затвърди. В тази връзка трябва да се отдели внимание на следните аспекти:

- **Поддържане на политическия импулс**

Политическата воля остава абсолютно необходима предпоставка за успеха. За да се запази този импулс, стратегията трябва да бъде отправна точка за всички заседания и срещи на върха в тази област. Тя следва също да бъде включена в дневния ред на съответните Съвети на министрите на периодична основа и да стане естествена централна тема на дебатите в Европейския парламент и в националните парламенти. Тя трябва да се има предвид и при бъдещото политическо програмиране в тази област на всички равнища. За да съдейства на този процес, стратегията трябва да посочи по-ясно как може да задоволи спешните нужди на региона, например чрез определяне на ясни цели.

- **Ангажираност**

Стратегията трябва да се впише по-добре в политическите и административните структури. Тя все още е уязвима за организационни промени или за изменения на политическите приоритети. Дългосрочната устойчивост изисква институционална стабилност при заделяне на достатъчно човешки ресурси (на регионално, национално и европейско равнище). За постигането на тези цели е важно пълноценното участие не само на координаторите в приоритетните области, но и на техните партньори с аналогична роля в другите участващи държави-членки. Ето защо ресорните министерства трябва да играят по-активна роля и да заделят достатъчно персонал и помощ.

- **Целеви показатели и оценка**

Значението, което придоби стратегията при разработването и осъществяването на политиките, придава особена важност на оценката на напредъка. Първоначално стратегията не включваше конкретни целеви показатели. Но Комисията и други заинтересовани страни, на базата на съществуващите, а при нужда - и на някои от разработваните цели, съответно следва да определят както количествени, така и качествени цели и показатели за мониторинг на стратегията. За някои приоритетни области, като работата, свързана с водните ресурси и морската среда, такива вече съществуват (Рамковата директива за водите, планът за действие за Балтийско море HELCOM, Рамковата директива за морска стратегия) и могат да бъдат полезни. Предлаганите цели и показатели трябва да бъдат широко обсъдени.

- **Комуникация и приобщаване**

Познаването на стратегията и на даваните от нея резултати е от голямо значение. Стратегията се нуждае от по-голяма публичност. Към нея следва да бъдат приобщени ключови групи, като органите на местната и регионалната власт, неправителствените организации и частният сектор. Неформалната балтийска група на регионалните офиси на ЕС или връзките на Балтийския форум за развитие с важни предприятия в региона са нагледни примери за това накъде следва да се насочат допълнителните усилия за подкрепа.

- **Междусекторни връзки**

Голяма добавена стойност дава поощряването на сътрудничеството между секторите. Комисията и други субекти подпомагат работните семинари и новите мрежи. Годишният форум за 2010 г. проучи конкретно ползите от по-взаимосвързани подходи.

В резултат на това, в плана за действие неотдавна бе включено ново хоризонтално действие за укрепване на многостепенното управление. Два нагледни примера — „управление на водите“ и „пространствено планиране“ — показват как понастоящем се управлява сътрудничеството в региона и как стратегията може да подобри контактите на всички равнища. Тези усилия трябва да бъдат допълнително подкрепени.

- **Разработване на политики**

Прегледите на съответните политики (напр. в областта на транспорта, иновациите, морското дело и околната среда) трябва да отчитат тяхното комбинирано въздействие върху макрорегиона. Значението на териториалното сближаване трябва по-специално да бъде разгледано в региона на Балтийско море в ясно определена местна или регионална перспектива. Отделните проекти следва да се разглеждат като допринасящи за стратегията и като примери за комплексния подход. Следва да се установят по-тесни връзки с „Европа 2020“, както и с други стратегии и политики, като Стратегията за вътрешна сигурност, Общата селскостопанска политика и Общата политика в областта на рибарството.

Това подчертава възможностите на стратегията като инструмент за осъществяване на общите европейски приоритети. Макрорегионите могат да действат като структурни компоненти на общата политика за целия ЕС. Съветът обърна също внимание на необходимостта от ясни връзки между региона на Балтийско море и региона на река Дунав⁸. На тази основа при дискусиите в Съвета на равнището на ЕС следва да се има предвид макрорегионалният опит във връзка с разработването на политиките. За секторните Съвети ще бъде полезно да включат макрорегионалните обсъждания в своя дневен ред.

- **Допълнителна координация на финансирането и техническата помощ**

Нужно е по-добро сътрудничество в общата стратегическа рамка за периода след 2013 г., за да се гарантира включването на макрорегионалните приоритети в бъдещите програми на ЕС. Това е от решаващо значение. Стратегията играе пионерска роля, проправяйки пътя към по-добра координация на всички инструменти за финансиране в новата финансова и програмна перспектива. Нещата не се свеждат само до отделните държави-членки на ЕС и отношенията между тях: следва също да се подобри стратегическата координация на програмите за двустранно сътрудничество с държави,

⁸ Заклучения на Съвета „Общи въпроси“ по стратегията за басейна на р. Дунав: (април 2011 г.).

които не са членки на ЕС, на равнището на ЕС, на национално и на регионално равнище. Освен това стана очевидна подкрепата на програмите за транснационално сътрудничество, които включват в обхвата си същата географска зона, каквато и макрорегионалната стратегия. Подобни програми следва да бъдат подсилени и свързани по-тясно с тази дейност.

Трябва също да се установи по-ясна връзка между координаторите в приоритетните области и управляващите органи на програмите на ЕС. Националните и международните източници на финансиране в региона следва да се съобразяват изцяло със стратегията. Добре дошъл е също приносът на други партньори, като Северният съвет на министрите и Шведската агенция за международно развитие. Следва да бъдат насърчавани иновативните подходи към финансирането. Добър пример за това е механизмът за изпълнение, който се разработва с ЕИБ. Различни национални програми на ЕС следва да финансират съвместни проекти, като тази дейност следва да получи институционална подкрепа.

Важно е да се осигури организационна финансова помощ за текущите разходи. В рамките на бюджета на ЕС са осигурени 2,5 млн. EUR през 2011 г. Тъй като няма обаче гаранции, че това ще продължи и занапред, трябва да бъдат проучени други начини за техническа помощ, по-специално чрез съществуващите и бъдещите програми.

Алтернативни методи за съвместна работа, като Европейската група за териториално сътрудничество, биха могли също да са от полза, било в контекста на общата стратегия, било за конкретни приоритетни области, действия или водещи проекти. Важен резултат от това ще бъде, че структурите за сътрудничество ще станат по-стабилни и устойчиви, като същевременно ще се избягва дублиране със съществуващите структури.

5. Препоръки

Като цяло е ясно, че стратегията е нов начин за обединяване на повече партньори и области на политики за постигане на по-добри резултати, отколкото би могъл всеки от тях поотделно. От своя страна, въз основа на отчетените тук резултати Комисията препоръчва:

- да се укрепи интегрираният характер на стратегията чрез по-тясна координация с темите и водещите проекти на „Европа 2020“;
- да се гарантира европейският характер на стратегията чрез редовното ѝ обсъждане на съветите по политиките;
- да се отдаде приоритетно значение на определянето на целеви показатели, за да стане стратегията по-целенасочена и по-конкретна по отношение на основните ѝ цели;
- да се увеличат максимално усилията за съобразяване на политиката на сближаване и другите източници на финансиране в региона с целите на стратегията;
- да се укрепят структурите за изпълнение (по-специално координаторите в приоритетните области и техните групи за управление) както финансово, така и с необходимия персонал. Следва да се създадат национални координационни комитети, както и национални звена за контакт за всяка приоритетна област.

Необходимо е структурите да бъдат напълно интегрирани в състава на министерства и/или други подходящи органи;

- да се подготви „комуникационна инициатива“, с цел да се осигури по-широко участие в стратегията, както и да бъдат по-добре разбрани нейните постижения.

Освен това Комисията ще продължи своята работа за определяне на добавената стойност на този нов макрорегионален подход, евентуално на основата на външна оценка на въздействието на стратегията. Нейните заключения ще бъдат включени в доклада за концепцията за макрорегионална стратегия, който Съветът поиска да бъде изготвен до юни 2013 г. въз основа на най-добрия възможен анализ на събрания опит.

Тези препоръки изискват по-голямо участие на високо равнище от всички заинтересовани страни. Комисията е убедена, че досегашните постижения и оценки на стратегията оправдават тези допълнителни усилия.